

ка дубљим реформама. Уз све оне проблеме системске природе од којих је патио светски социјализам, овај југословенски је имао и неке своје специфичне, појачане националном кризом и историјским неспоразумом, пре свега на српско-хрватској релацији, који су наговештавали могући реваншизам и рат у земљи који ће довести до њеног распада. Сложена ситуација и у Словенији, Хрватској и Србији кулминирала је агресивним национализмом који је почео из Србије да би се као пожар раширио и у другим деловима Југославије и довео до њене катастрофе и дефинитивног распада.

Због сличних узрока пропадања и девијације социјализма све ове постсоцијалистичке државе приступају крупним променама у економском и политичком животу и организацији државне власти. Хроничне економске кризе и широко незадовољство маса немаштином и бедом су показали немоћ и неефикасност преживелог социјалистичког државнопланског модела привреде и својине. Уместо такве привреде и својине, иде се на укидање монопола државне својине и преживелог државног управљања привредом и увођење тржишне привреде засноване на слободном деловању тржишних закона и ширем отварању и повезивању са страним капиталом. У политичкој сфери осуда једнопартијског система и комунистичке диктатуре (монопола комунистичке партије) је водила признавању политичког плурализма и увођењу вишестраначког система, што је био услов за прелазак на парламентарну демократију. То је имало да омогући напредак у смислу демократизације тих друштава и њиховог политичког живота и стварања слободне политичке утакмице у којој се пласирају разне политичке идеје и погледи. Демократизација политичког система и живота коју је омогућило укидање идеолошког и политичког монопола (оличеног у водећој улози једне партије), јачање слободе штампе и гарантовање основних политичких права и слобода грађана је била претпоставка и првих слободних и вишестраначких избора у овим земљама након скоро педесетогодишње једнопартијске диктатуре. Из таквих слободних избора је произашао другачији (некомунистички) политички амбијент у коме је промењен однос политичких снага и омогућена превласт оних политичких партија и групација које су се определиле ка слободном и демократском (парламентарном) свету. Поред економских и политичких промена, дубоке трансформације погађају и саму постсоцијалистичку државну организацију или, боље рећи, дотадашњи владајући модел (скупштинске) организације власти. Уместо